

NATIONALEKONOMISKA INSTITUTIONEN
Uppsala Universitet
Examensarbete C
Författare: Mattias Nordin och Ulrika Vikman
Handledare: Matz Dahlberg
HT 2006

Nya lokala partier i Sverige

-En studie av möjliga orsaker till partibildningar på lokal nivå åren 1982 - 2002.

Sammanfattning

I denna uppsats undersöks under vilka omständigheter det är mer sannolikt att lokala partier uppstår. Partibildningar åren 1982 till 2002 undersöks och ett flertal hypoteser kring varför partier bildas testas med regressionsanalys. Det tycks som att den ekonomiska situationen i en kommun inte påverkar sannolikheten för att ett nytt parti uppstår. Däremot finns det en spridningseffekt av partier, nya partier bildas i högre utsträckning i områden där det sedan tidigare är vanligt med partibildningar. Vi finner också att ett byte av styrande föregående val ökar sannolikheten för att nya partier bildas, i motsats till vad vi förväntat oss. Slutligen finner vi att ett nytt lokalt parti tar proportionellt fler röster från det styrande blocket än från oppositionen.

Nyckelord: Lokala partier, partibildning, ekonomisk röstning.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Teoribakgrund	5
2.1 Stabilitet i partisystem	6
2.2 Institutionella faktorer	7
2.3 Postmaterialism	8
2.4 Partiers misslyckanden	9
2.5 Aktörsteori	10
3. Hypoteser att testa	11
4. Empiriska modeller	15
4.1 Ekonomisk modell	15
4.2 Ekonometrisk specifikation	18
5. Data	21
6. Resultat	23
7. Slutsats	28
8. Referenslista	30
Appendix A: Regionindelning efter lokala nyhetssändningar	32
Appendix B: Deskriptiv statistik över variabler	33
Appendix C: Lista över lokala partier	34

1. Inledning

Under de senaste decennierna har lokala partier fått allt större betydelse i Sverige. År 1982 fanns det lokala partier representerade i 69 kommuner. 20 år senare fanns det lokala partier i inte mindre än 151 kommuner. Varför överger väljarna de etablerade partierna för att istället lägga sin röst på nya lokala partier? Syftet med denna uppsats är att få ökad förståelse för detta. De frågor vi vill besvara är under vilka omständigheter det är mer sannolikt att nya lokala partier bildas och hur dessa partier påverkar stödet för de etablerade partierna.

Det finns relativt lite forskning kring varför partier uppstår och nästan ingen inom nationalekonomin, det är framförallt inom statsvetenskapen som detta ämne studerats. De empiriska undersökningar som gjorts skiljer sig från vår studie i det att de i huvudsak studerar partier som ställer upp i val till nationella församlingar. Fördelen med att studera partier på lokal nivå är att vi får ett stort antal observationer vilket ger bättre skattningar av våra variabler. Tidigare studier har främst varit fallstudier eller jämfört partibildningar mellan länder (se framförallt Harmel och Robertson 1985). Vår studie skiljer sig även på denna punkt. Genom att undersöka partibildningar inom ett homogent land kan vi bortse från flera möjliga faktorer som påverkar uppkomsten av nya partier, t ex institutionella faktorer. En tidig studie som gjort den avgränsningen och studerat lokala partier i Sverige är Gidlund (1978). I denna gör Gidlund en intervjustudie med företrädare för ett antal lokala partier. En av få undersökningar som sedan gjorts är Erlingsson (2005) som undersöker varför partibildare väljer att bilda partier. Eftersom detta är en ekonometrisk studie kommer vi till viss del studera andra faktorer. Vi studerar under vilka yttre omständigheter partier uppstår som exempelvis hur arbetslöshet påverkar uppkomsten av nya partier. Som Erlingsson påpekar kan detta inte ensamt förklara partibildningar, men vi menar att det kommer öka förståelsen för partibildningar.

Eftersom vi undersöker nya lokala partier är det viktigt att definiera både vad ett lokalt parti är och när vi ser det som nytt. Vi definierar lokala partier som partier som inte är eller har varit representerade i Riksdagen men som kommit in i kommunfullmäktige. Detta innebär att vi klassificerar partier som exempelvis Sveriges pensionärers intresseparti och Sverigedemokraterna som lokala partier trots att de också ställer upp i riksdagsval. Gränsen mellan vad som är ett rent lokalt parti och ett parti som även ställer upp i riksdagsval är flytande. Ett parti kan börja lokalt men sedan ställa upp i riksdagsval, t ex Norrbottens

sjukvårdsparti. Dessutom är det fullt möjligt att orsakerna till att väljarna röstar på ett parti som bara verkar lokalt och ett parti som även har riksdagsambitioner inte skiljer sig åt. Nationella partier definieras vi som motsatsen till lokala partier, de är eller har någon gång varit representerade i Riksdagen. Ett lokalt parti räknas som nytt första gången det kommer in i kommunfullmäktige. Det måste därmed både finnas ett utbud av ett nytt lokalt parti och en tillräckligt stor efterfrågan av detta för att partiet ska komma med i undersökningen. I vår definition av nytt lokalt parti ingår det därmed att partiet nått viss framgång.

För att besvara frågeställningen hämtar vi ett antal hypoteser ur litteraturen om partibildningar som vi testar genom att använda oss av regressionsanalys. Vi finner inget stöd för hypotesen att det ekonomiska läget i kommunen påverkar sannolikheten att ett nytt lokalt parti uppstår. Däremot finner vi statistiskt signifikant resultat för att det finns en spridningseffekt av lokala partier. Lokala partier uppstår i högre utsträckning ju fler lokala partier det finns i länet. I motsats till vad vi förväntade oss ökar ett byte av det styrande blocket¹ föregående val sannolikheten att ett nytt parti uppstår. Effekterna av befolkningsstorleken och antal partier i fullmäktige är oklara eftersom det finns metodologiska problem när dessa variabler skattas. Det tycks också som att lokala partier tar fler väljare från det regerande blocket än från oppositionen.

Vi kommer att inleda med en teoretisk bakgrund kring partiernas uppkomst. Vi tar vår utgångspunkt i Lipset och Rokkans (1967) nedfrysningshypotes om varför partisystemet varit så stabilt fram till 1960-talet. Därefter går vi igenom teorier som förklarar varför partisystemen inte längre är stabila utan varför nya partier bildas. Vi fortsätter sedan med en genomgång av de hypoteser vi vill testa. Efter en genomgång av vår modell och vårt datamaterial följer sedan resultat och slutsats från vår undersökning.

2. Teoribakgrund

Syftet med detta avsnitt är att ge en översikt över litteraturen kring nya partier och finna testbara hypoteser. De teorier vi tar upp ska inte ses som rivaliserande. Dessa teorier utesluter inte nödvändigtvis varandra, snarare tar de upp olika aspekter av partibildning.

¹ Vi kommer omväxlande använda uttrycken det lokala styret, det styrande blocket, den lokala regeringen och det regerande blocket. I alla dessa fall syftar vi på det block som har en majoritet av rösterna. Vi följer praxis och låter vänsterblocket bestå av s, v och mp och högerblocket av c, fp, kd och m.

2.1 Stabilitet i partisystem

En teori som fått stor betydelse inom forskningen kring partibildning lanserades av Lipset och Rokkan (1967). De menade att de ursprungliga partierna uppstod till följd av stora sociala konflikter. Dessa konflikter kunde sträcka sig flera sekler bakåt i tiden. De identifierade fyra konflikter som haft betydelse för partiets framväxt:

- Centrum – periferi. Denna konflikt stod mellan den centrala statsmakten och etniska, språkliga eller religiösa regionala subgrupper.
- Stat – kyrka. Framförallt stod konfliktlinjen kring utbildning. Det hade traditionellt varit kyrkans område, men efter franska revolutionen fördes idéer om obligatorisk utbildning, fri från kyrkan, fram.
- Bondesamhället – industrisamhället. Konflikten rörde bland annat huruvida det skulle finnas tullar på jordbruksvaror och hur hård kontrollen skulle vara på industrin.
- Arbetsgivare – arbetarstagare. Den stora ökningen av arbetare som krävde större säkerhet och bättre arbetsmiljö skapade fackföreningsrörelser och socialistiska partier.

Från 1920 och framåt hade samhället genomgått stora förändringar och det var förvånande att inga nya partier hade uppstått. För att använda Lipset och Rokkans (1967 s. 50) egna ord:

“the party systems of the 1960’s reflect, with few but significant exceptions, the cleavage structures of the 1920’s”.

För att förklara detta lanserade Lipset och Rokkan det som kommit att kallas nedfrysningsteorin. Efter att partierna bildats knöt de viktiga samhällsgrupper till sig vilka var mycket lojala mot ”sitt” parti. Detta ledde till att det var svårt för nya partier att få väljare att rösta på dem. I princip uppstod ett oligopol på väljarmarknaden som nya partier hade svårt att bryta igenom. Genom att exempelvis manipulera valsysteM kunde etablerade partier säkra sin dominans (Erlingsson 2005).

Partisystemen i de västerländska demokratierna är inte längre frusna. Nya partier, inte minst gröna partier, har bildats och varit framgångsrika. Även om forskningen kring nya partier fortfarande inte är helt utvecklad har det lanserats flera teorier för att förklara varför nya partier uppstår. De viktigaste tas upp nedan. Teorin kring institutionella faktorer (avsnitt 2.2)

förklarar inte ökningen över tid utan försöker istället förklara under vilka omständigheter nya partier överhuvudtaget uppstår. Teorierna kring postmaterialism (avsnitt 2.3), partiets misslyckande (avsnitt 2.4) och, till viss del, aktörsteorin (avsnitt 2.5) går ett steg längre och försöker också förklara varför antalet nya partier ökat på senare år.

2.2 Institutionella faktorer

En av de frågor som oftast diskuteras i litteraturen kring nya partier är hur institutionella faktorer påverkar sannolikheten att nya partier uppstår. Framförallt gäller detta landets valsystem. En av de första att ta upp detta var Duverger (1954) vars tes kommit att kallas Duvergers lag. Denna innebär att majoritetsvals system skapar tvåpartisystem. Duverger förklarar detta genom att peka på två olika effekter. Den mekaniska effekten får till följd att de mindre partierna får proportionellt färre mandat i förhållande till andelen röster. Detta eftersom det endast finns ett mandat per valkrets och de mindre partiernas röster därmed ofta går förlorade. Väljarna är medvetna om denna effekt vilket leder till det Duverger kallar den psykologiska effekten. Eftersom små partier har svårt att få mandat kommer väljarna inse att en röst på dessa är bortkastad och väljer istället det minst dåliga av de stora partierna.

Flera empiriska studier har gjorts för att testa hur vals system påverkar sannolikheten för att ett nytt parti ska uppstå och för vilken framgång nya partier har. Hauss och Rayside (1978) finner inget stöd för hypotesen att nya partier uppstår i större utsträckning i länder med proportionellt vals system. Harmel och Robertson (1985) får till och med det oväntade resultatet att nya partier uppstår i högre utsträckning i länder med majoritetsvals system. Detta förklarar de med att de länder som har majoritetsvals system oftare är större och har en mer splittrad befolkning vilket ökar sannolikheten för att nya partier uppstår. De finner dock att även om nya partier inte uppstår i större utsträckning i länder med proportionella vals system så har de större framgång i dessa länder, en slutsats som även Willey (1998) kommer fram till. Det finns alltså en viktig skillnad mellan nya partiets uppkomst och framgång. Resultaten tyder på att även om uppkomsten av nya partier inte påverkas av vals systemet så är det lättare att nå framgång i länder med proportionella vals system.

Det finns fler institutionella faktorer förutom vals system som påverkar uppkomsten av nya partier. Exempelvis spelar graden av decentralisering roll. Teorin förutsäger att nya partier har lättare att uppstå i federala stater än i enhetsstater. Detta eftersom det krävs färre röster för att sitta med i delstatsregeringen än i den federala regeringen. På så sätt kan man först bygga upp

en stark lokal bas innan man ställer upp i federala val. Partiet kan därmed öka sin trovärdighet och stärka sin organisation. Detta leder till att den annars så starka psykologiska effekten i majoritetsvalssystem minskar (Hauss och Rayside 1978 och Willey 1998).

Den tredje institutionella faktorn som brukar nämnas i litteraturen är om landet har presidentiellt eller parlamentariskt system. I presidentiella system ligger fokus till stor del på presidenten och om ett nytt parti inte på ett trovärdigt sätt kan tävla om presidentposten minskar sannolikheten att partiet kan växa till ett stort parti (Hauss och Rayside 1978). Dessutom måste ett nytt parti som kommer in i parlamentet ha relativt sett fler mandat för att kunna påverka politiken. Detta eftersom makten i ett presidentiellt system delas mellan president och parlament (Willey 1998).

2.3 Postmaterialism

Teorin kring postmaterialism har sitt ursprung i Ronald Ingleharts forskning. Ingleharts tes om postmaterialism försöker inte specifikt förklara nya partiers framväxt men har ändå förts fram som en av de viktigaste teorierna kring partibildningar. Inglehart (1990) menar att kulturer förändras i respons till den socioekonomiska, politiska och teknologiska omgivningen. Välfärdsstatens framväxt tillsammans med den ekonomiska utvecklingen har gjort att ekonomisk trygghet tas för given av den yngre generationen i högre grad än tidigare. Detta har lett till att en ny konfliktlinje (jämför Lipset och Rokkan) har skapats i politiken som ligger utanför den klassiska höger-vänsterskalan. Frågor som rör livskvalitet, snarare än materiell standard, har kommit högre upp på den politiska agendan.

Inglehart menar att nya postmaterialistiska värderingar och sämre partiidentifikation är orsaker till nya politiska rörelser och partiers framväxt. Andra forskare har testat Ingleharts idéer. Harmel och Robertson (1985) finner inget empiriskt stöd för tesen. Inte heller Hug (2001) ser någon större effekt av postmaterialistiska värderingar på uppkomsten av nya partier. Han anser att detta inte är förvånande då endast uppkomsten av gröna partier kan förklaras av Ingleharts teori. Lawson och Merkl (1988) anser att vissa partiers framväxt kan förklaras som en effekt av att etablerade partier inte anpassar sig till nya postmaterialistiska värderingar hos delar av väljarkåren. Om de etablerade partierna däremot anpassar sig till de nya värderingarna menar Inglehart att konservativa partier kan uppstå som en motreaktion mot detta.

2.4 Partiers misslyckanden

En tredje teori kring nya partier är att de endast uppkommer när etablerade partier misslyckas med att tillgodose väljarnas preferenser. Detta kan ske eftersom de politiska partierna är trögrörliga och därför inte klarar av eller vill förändra sig (Erlingsson 2005). Alternativt lyckas partierna anpassa sig men riskerar då att konservativa partier uppstår (Lawson och Merkl 1988). Ett partis misslyckande behöver inte bero på en inkompetent partiledning, istället kan det vara omöjligt att tillgodose motstridiga preferenser hos väljarna.

Hauss och Rayside (1978) utgår från nedfrysningsteorin när de ska förklara uppkomsten av nya partier. De delar Lipset och Rokkans uppfattning att partier uppstår till följd av konfliktlinjer även om det inte nödvändigtvis rör sig om stora konflikter. De menar dock att detta inte är tillräckligt för att ett nytt parti ska uppstå. En konflikt måste först passera genom ett filter av institutionella och politiska faktorer innan ett nytt parti kan uppstå. Hauss och Rayside menar att de institutionella faktorerna, vilka diskuterades ovan, kan spela roll men att de inte kan ses som en avgörande orsak till varför partier uppstår.

Viktigare för uppkomsten av nya partier är istället det Hauss och Rayside kallar för politiska faktorer. Dessa faktorer kan vara beteendet hos de etablerade partierna, ledarskapet och organisationen hos det nya partiet samt allmänhetens syn på nya partier. Den viktigaste av dessa är beteendet hos de etablerade partierna. Har de etablerade partierna gjort sitt jobb finns ingen möjlighet för nya partier att bildas. De etablerade partierna tillgodoser väljarnas preferenser och det finns inget behov av ett nytt parti. Ett misslyckade å andra sidan är ett nödvändigt men inte tillräckligt villkor för att ett nytt parti ska bildas. Om väljarna, exempelvis, identifierar sig mycket med de etablerade partierna kommer de att fortsätta rösta på dessa även om det nya partiet ligger närmare deras åsikter.

Lawson och Merkl (1988) är inne på samma linje som Hauss och Rayside. Nya partier uppstår endast om gamla partier har misslyckats tillgodose väljarnas preferenser. De anser att partisystemet ska ses som en länk mellan väljare och stat. Medborgarna söker en väg att påverka det politiska systemet medan ledarna i det politiska systemet å andra sidan är beroende av väljarnas stöd. De politiska partierna länkar dessa båda intressen till varandra.

Lawson och Merkl har två hypoteser. Den första är att nya partier² uppstår när de etablerade partierna misslyckas att vara denna länk. Den andra hypotesen är att nya partier är framgångsrika på sikt om de lyckas upprätta denna länk. De finner starkt stöd för den första hypotesen, men inget stöd för den andra. Det är inte självklart att ett nytt parti har framgång när de etablerade partierna misslyckas. När ett nytt parti uppstår kan det stimulera gamla partier eller ytterligare ett nytt parti till att återupprätta länken mellan medborgare och stat.

2.5 Aktörsteori

Erlingsson (2005) kritiserar tidigare teorier för att sakna ett viktigt perspektiv på uppkomsten av nya partier. Enligt honom har forskningen främst fokuserat på under vilka yttre omständigheter ett parti bildas men Erlingsson menar att man måste studera de individer som väljer att bilda ett parti. Han fokuserar därmed mer på utbudet av partier än efterfrågan. Utgångspunkten är att partier kan ses som en kollektiv vara. När ett parti väl bildats kan alla ta del av dess effekter oavsett om man är medlem eller ej. Som alltid med kollektiva varor finns ett problem med *free riders*. Alla har ett incitament att åka snålskjuts på andra och därmed bildas, teoretiskt sett, inte partier. Men verkligheten är annorlunda och denna ”samarbetsparadox” anser Erlingsson man kan lösa genom att studera de som faktiskt bildar partier.

Om en individ är missnöjd med ett partis ståndpunkt i en viss fråga kan denna ta upp sitt missnöje i partiet. Om partiet nekar att driva denna fråga står individen inför valet att vara lojal med partiet, göra tyst sorti eller att bilda ett nytt parti (Erlingsson 2005 och Hug 2001). Erlingsson anser att det som löser upp samarbetsparadoxen är att den enskilde individ som ställt kravet, och blivit nekad, känner sig förorättad och på grund av revanschlust startar ett nytt parti. Även detta kan ses som ett misslyckande av det etablerade partiet (jfr avsnitt 2.4).

Varför väljer då inte partiet att acceptera kravet för att på så sätt undvika konkurrens om väljarna? Hug (2001) menar att svaret är asymmetrisk information. Om det etablerade partiet vet exakt vilken potential ett eventuellt nytt parti har så kommer den presumtive partibildaren inte ställa ett högre krav än partiet kan acceptera. Följden blir att inga nya partier bildas. Hug

² De studerar alternativa organisationer istället för politiska partier. Dessa organisationer kan välja att bli ett politiskt parti eller någon form av påtryckningsgrupp. Slutsatserna om varför partier uppstår påverkas dock inte av detta.

antar istället att partibildaren har något mer information om potentialen i ett nytt parti. Det etablerade partiet kommer då i vissa fall neka krav som leder till att nya partier skapas.

3. Hypoteser att testa

Vi har inte möjlighet att testa alla de teorier vi gått igenom ovan. Institutionella faktorer är inte relevant att testa för i vårt fall eftersom vi studerar ett homogent land med samma valsysteem mellan kommuner och över tid. Postmaterialistiska värderingar skulle kunna vara en orsak till uppkomsten av nya partier i Sverige, men utifrån vårt datamaterial har vi inte möjlighet att testa detta. De övriga två teorierna vi tagit upp, partiets misslyckande och aktörsteorin, kommer vi att testa delar av. Dessutom tar vi upp några hypoteser som omnämns i litteraturen kring partibildningar men som det inte finns en övergripande teori för.

Hypotes 1:

En dålig kommunal ekonomi, relativt andra kommuners ekonomi, ökar sannolikheten för att nya lokala partier uppstår.

I avsnitt 2.4 tog vi upp teorin kring hur etablerade partiets misslyckanden leder till att nya partier uppstår. Enligt denna teori bildas nya partier när de etablerade partierna inte lyckas anpassa sig till väljarnas förändrade preferenser. Detta är en mycket bred teori som inte enkelt går att testa. För att kunna göra det måste teorin brytas ned till hanterbar nivå. Vi tänker oss att en form av preferens hos väljarna är att den ekonomiska utvecklingen ska vara god. Misslyckas de styrande med detta är vår hypotes att det i högre grad bildas nya partier.

Det finns en relativt stor nationalekonomisk litteratur kring hur ekonomiska faktorer påverkar valresultat (se exempelvis Jordahl 2002 för en undersökning på svenska data). Grundtanken är att väljarna håller de styrande ansvariga för den ekonomiska utvecklingen, den så kallade ansvarshypotesen³ (se bl.a. Lewis-Beck och Paldam 2000, Nannestad och Paldam 1994, 2000). Normalt har det som Nannestad och Paldam (1994) benämner VP-funktioner använts för att undersöka ekonomins effekter på valresultatet. VP står för *vote* och *popularity* och innebär att den variabel man undersöker antingen är röstandel vid val (*vote*) eller stödet i opinionsundersökningar (*popularity*) för den sittande regeringen.

³ Vår översättning av engelskans *responsibility hypothesis*.

I litteraturen undersöks inte vart väljarna som överger det regerande blocket tar vägen. Det finns tre möjliga vägar en väljare som överger det styrande blocket kan gå; antingen röstar man på oppositionen, avstår från att rösta eller så lägger man sin röst på ett nytt parti. Vi tänker oss att vissa väljare kommer att gå denna tredje väg så att ett nytt parti har möjlighet att nå framgång när det styrande blocket misslyckats med den ekonomiska politiken. Vi kan tänka oss olika anledningar till att man inte röstar på något av de etablerade oppositionspartierna. En möjlighet är att även förtroendet för oppositionens förmåga att sköta ekonomin är lågt. En annan möjlighet är att man vill straffa sittande regering men samtidigt inte är beredd att byta till motståndarblocket vilket får till följd att man lägger sin röst på ett nytt parti.

De styrande har inte full kontroll över hur den egna ekonomin utvecklas. Nationella (eller regionala) chocker, utanför den lokala regeringens kontroll, påverkar den lokala ekonomin. En rationell väljare inser detta och klarar av att skilja på chocker utanför det lokala styrets kontroll och sådant som de styrande haft möjlighet att påverka. Väljaren belönar eller bestraffar det lokala styret utifrån hur relativt bra ekonomin har utvecklats, det som brukar kallas relativ prestationsutvärdering⁴.

I nationalekonomisk litteratur har man som sagt hittills endast studerat hur de styrandes röstandel påverkas av det ekonomiska läget. Det finns dock en begränsad statsvetenskaplig litteratur som undersökt hur den ekonomiska situationen påverkar bildandet av nya partier. Hug (2001) finner att en hög tillväxt minskar antalet nya partier medan en hög arbetslöshet ökar antalet nya partier. Detta är i enlighet med vår hypotes 1.

Hypotes 2:

Nya partier bildas i högre utsträckning där andra lokala partier bildats i närområdet.

Erlingsson (2005) har en hypotes att om ett nytt lokalt parti haft framgång ökar sannolikheten att fler lokala partier uppstår i dess närhet. Presumptiva partibildare väljer att imitera tidigare framgångsrika partibildare. Vidare är tanken att information om nya partier i första hand sprids lokalt. Man kan därmed förvänta sig att nya lokala partier i högre utsträckning uppstår där det finns lokala partier i närheten. Denna hypotes går att koppla till aktörsteorin som

⁴ Teorin kring relativ prestationsutvärdering används inom flera områden av nationalekonomisk forskning. Se exempelvis Wolfers (2006) och Gibbons och Murphy (1990).

diskuteras i avsnitt 2.5 som fokuserar på utbudet av partier, dvs. partibildaren står i centrum. Erlingsson finner stöd för hypotesen att det finns en spridningseffekt.

Hypotes 3:

En större befolkning ökar sannolikheten att nya partier uppstår.

Harmel och Robertson (1985) menar att befolkningens storlek påverkar behovet av antalet partier. Tanken är att partier uppfyller ett behov hos individer att bli representerade. Ju större befolkningen är desto fler preferenser finns att ta hänsyn till och desto fler partier borde uppstå. De finner stöd för att en stor befolkning har en positiv inverkan på uppkomsten av partier. Gidlund (1978) finner däremot det motsatta i Sverige, lokala partier är sällan representerade i stora kommuner. Detta förklarar han med att det är svårare för partibildaren att kommunicera med väljarna i stor en kommun.

Hypotes 4:

a) Ett extra parti i fullmäktige minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår.

b) Ett extra lokalt parti i fullmäktige minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår i högre grad än ett extra nationellt parti i fullmäktige gör.

Liksom hypotes 3 bygger hypotes 4a på tanken att partier uppfyller ett behov hos individer att bli representerade. Finns redan många partier borde behovet av ett nytt parti minska då preferenserna i högre grad är representerade (Harmel och Robertson 1985). Hypotes 4b bygger på att rent lokala partier tillgodoser andra preferenser än nationella partier. Ett lokalt parti minskar då behovet av ett nytt lokalt parti i högre utsträckning än vad ett nationellt parti gör.

Hypotes 5:

Ett regeringsbyte förra valet minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår.

Hug (2001) har en hypotes att ett nyligt regeringsskifte minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår. Argumentet är att om samma parti suttit länge vid makten är det svårare att driva igenom ny politik och då startar man istället nya partier. Ett nyligt regeringsskifte minskar då sannolikheten att ett nytt parti uppstår. Hug testar för detta men finner inget signifikant resultat.

Hypotes 6:

Ett nytt parti tar fler röster från styrande parti(er) relativt oppositionen.

Denna hypotes skiljer sig från övriga hypoteser som handlar om orsaker till nya partiers uppkomst. Här undersöker vi istället hur ett nytt parti påverkar stödet för styrande respektive opposition. Teorin om partiers misslyckande (avsnitt 2.4) förutsäger att nya partier kan uppstå först när etablerade partier misslyckas att tillgodose väljarnas preferenser. Vår hypotes är att väljarna i högre utsträckning håller det styrande blocket ansvariga för detta misslyckande. Därmed förväntar vi oss att ett nytt parti tar fler röster från det regerande blocket än från oppositionen.

En sammanfattning över de hypoteser vi ska testa finns i tabell 1.

Tabell 1: Hypoteser att testa

1	En dålig kommunal ekonomi, relativt andra kommuners ekonomi, ökar sannolikheten för att nya lokala partier uppstår.
2	Nya partier bildas i högre utsträckning där andra lokala partier bildats i närområdet.
3	En större befolkning ökar sannolikheten att nya partier uppstår.
4a	Ett extra parti i fullmäktige minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår.
4b	Ett extra lokalt parti i fullmäktige minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår i högre grad än ett extra nationellt parti i fullmäktige gör.
5	Ett regeringsbyte förra valet minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår.
6	Ett nytt parti tar fler röster från styrande parti(er) relativt oppositionen.

4. Empiriska modeller

4.1 Ekonomisk modell

Vi kommer att använda oss av regressionsanalys för att undersöka våra hypoteser. För att testa hypotes 1-5 där vi undersöker varför ett nytt parti uppstår använder vi en gemensam modell. Vår första hypotes är att en dålig kommunal ekonomi, relativt andra kommuners ekonomi, ökar sannolikheten för att nya lokala partier uppstår.

De variabler som oftast används för att utvärdera ekonomins effekter på valresultat är arbetslöshet och inflation (Nannestad och Paldam 1994). På lokal nivå är inflation inte ett relevant mått. Den lokala regeringen har ingen möjlighet att påverka penningpolitiken och därför borde inte väljarna hålla den ansvarig för hög inflation. För att kontrollera för andra ekonomiska effekter än bara arbetslöshet kommer vi använda den kommunala skattekraften.

Som vi skrev i inledningen har antalet lokala partier ökat kraftigt över tid. Vi tror oss inte kunna förklara hela denna ökning med våra variabler vilket gör att vi vill ha med årsummyn i regressionen. Som vi skrev ovan utvärderar en rationell väljare kommunens ekonomi relativt övriga kommuner, det som kallas relativ prestationsutvärdering. Det vore naturligt att anta att väljaren utvärderar kommunens ekonomiska prestation med hela rikets. De nationella ekonomiska variablerna är dock konstanta för varje år vilket gör att de blir perfekt korrelerade med årsummyvariablerna. Detta innebär att det inte går att använda båda dessa typer i samma regression. Vi kommer därför att använda ekonomiska variabler på regional nivå för att kunna inkludera årsummyn. Vi följer Elinder (2007) och delar in regionerna efter lokala nyhetssändningar (se appendix A för hur indelningen har gjorts). Vi tänker oss att väljarna genom lokala nyheter får information om regionens ekonomiska utveckling och därmed utvärderar den kommunala ekonomiska situationen mot den regionala nivån.

Vi förväntar oss att om den lokala arbetslösheten (UL) går upp, allt annat lika, ökar sannolikheten att ett nytt parti uppstår eftersom väljarna är missnöjda med hög arbetslöshet. Vi förväntar oss att en ökning av inkomsterna i kommunen (YL) minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår. Som vi skrev ovan antar vi att väljarna utvärderar kommunens prestation relativt regionen. Om den regionala arbetslösheten (UR) ökar, lokal arbetslöshet konstant, minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår eftersom kommunen gått relativt bättre än

regionen. På samma sätt förväntar vi oss att när inkomsterna i regionen (YR) stiger ökar sannolikheten att ett nytt parti uppstår. Om den lokala och den regionala arbetslösheten stiger lika mycket förväntar vi oss ingen effekt på sannolikheten för ett nytt lokalt parti.

För att testa hypotes 2 (nya partier bildas i högre utsträckning där andra lokala partier bildats i närområdet) har en variabel (S_{t-1}) för det genomsnittliga antalet lokala partier i länet under föregående mandatperiod skapats. Erlingsson (2005) argumenterar för att information om nya lokala partier sprids i ett geografiskt begränsat område. Hans hypotes är att spridningen sker mellan kommuner som gränsar till varandra. Vi tänker oss att informationsspridningen sker över ett något större område och delar därför in efter län. Det verkar rimligt att anta att information om nya partier sprids via exempelvis länsstidningar.

Hypotes 3 (en större befolkning ökar sannolikheten att nya partier uppstår) kommer vi att testa för genom att ha med en variabel för befolkningsstorleken i tusental (P). Vi förväntar oss att denna har en positiv effekt.

För att testa hypotes 4a (ett extra parti i fullmäktige minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår) har vi skapat två variabler. En variabel för antalet nationella partier (RP_{t-1}) samt en variabel för antalet lokala partier (LP_{t-1}) i kommunfullmäktige under senaste mandatperioden. För båda dessa förväntar vi oss negativt tecken. Enligt hypotes 4b (ett extra lokalt parti i fullmäktige minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår i högre grad än ett extra nationellt parti i fullmäktige gör) förväntar vi oss att det absoluta värdet av LP_{t-1} är större än RP_{t-1} .

Slutligen testar vi även hypotes 5 (ett regeringsbyte förra valet minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår) genom att ta med en dummyvariabel (B_{t-1}) för om det förra valet skedde ett regeringsbyte i kommunen. Om inget av blocken har egen majoritet kan vi inte veta vilket block som suttit vid makten. Därmed kan vi inte heller veta om det skett ett regeringsbyte. Vi har därför definierat variabeln så att den antar värdet ett om det ena blocket hade absolut majoritet innan valet och det andra blocket fick absolut majoritet efter valet.

Vår ekonomiska modell för att undersöka hypotes 1-5 ser ut på följande sätt:

$$NP = f(UL, YL, UR, YR, S_{t-1}, P, RF_{t-1}, LF_{t-1}, B_{t-1}) \quad (1)$$

där NP står för ett nytt lokalt parti.

En sammanfattning över vad de förväntade effekterna av våra variabler är finns i tabell 2.

Tabell 2: Variabler med förväntad effekt på uppkomsten av ett nytt parti.

Variabelnamn	Variabel	Förväntad effekt
UL	Lokal arbetslöshet	+
YL	Lokal skattekraft	-
UR	Regional arbetslöshet	-
YR	Regional skattekraft	+
S_{t-1}	Genomsnittligt antal lokala partier i länet föregående mandatperiod	+
P	Befolkningsstorlek	+
RF_{t-1}	Antal nationella partier i kommunfullmäktige föregående mandatperiod	-
LF_{t-1}	Antal lokala partier i kommunfullmäktige föregående mandatperiod	-
B_{t-1}	Regeringsbyte föregående val	-

För att testa hypotes 6 (ett nytt parti tar fler röster från styrande parti(er) relativt oppositionen) kommer vi att använda en VP-funktion. Detta innebär att vi har röstandel för styrande block som beroende variabel. Det finns två typer av oberoende variabler som används i VP-funktioner; ekonomiska och politiska (Nannestad och Paldam 1994:218). För att kontrollera

för ekonomiska effekter använder vi samma ekonomiska variabler som i modellen ovan (arbetslöshet och skattekraft på lokal och regional nivå). För att testa hypotesen har vi en politisk variabel för om ett nytt lokalt parti uppstått. Den ekonomiska modellen ser ut på följande sätt:

$$V = g(NP, UL, YL, UR, YR) \quad (2)$$

där V är röstandel för det block som satt vid makten föregående mandatperiod. Utifrån vår hypotes förväntar vi oss att nya partier stjälar mer från det styrande blocket.

4.2 Ekonometrisk specifikation

När man undersöker hur ekonomiska variabler påverkar röstning finns två sätt att definiera variablerna på. Antingen använder man nivå eller förändring av dessa (Nannestad och Paldam 1994). Eftersom vi undersöker om väljarna skiljer mellan den kommunala och regionala nivån finns det starka skäl att använda förändring av de ekonomiska variablerna. Detta eftersom vissa kommuner systematiskt går bättre eller sämre än regionen och vi antar att väljarna är medvetna om och tar hänsyn till detta. En rationell väljare belönar exempelvis inte de styrande för att kommunen, av orsaker utanför de styrandes kontroll, har en bättre arbetsmarknad än regionen. Däremot ställs de styrande till svars för hur arbetslösheten har förändrats relativt regionen under senaste mandatperioden.

Den ekonometriska modellen för att testa hypotes 1-5 ser ut på följande sätt:

$$NP_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta UL_{it} + \beta_2 \Delta YL_{it} + \beta_3 \Delta UR_{jt} + \beta_4 \Delta YR_{jt} + \lambda_1 S_{it-1} + \lambda_2 P_{it} + \lambda_3 RF_{it-1} + \lambda_4 LF_{it-1} + \lambda_5 B_{it-1} + D_{\hat{a}r} + \varepsilon_{it} \quad (3)$$

där i står för kommun, j för region, t för valår och $D_{\hat{a}r}$ är dummyvariabler för valåren. Denna ekvation (3) skattas vi på linjär form med OLS. Eftersom vi inte kan anta att det är konstant varians använder vi robusta standardfel, vilket vi kommer att använda i alla regressioner.

Det finns problem med att skatta ekvation (3) på linjär form med OLS. Det är rimligt att anta att det finns kommunspecifika egenskaper som är konstanta över tiden. Exempelvis kan en kommun ha en viss politisk kultur som påverkar bildandet av politiska partier. Om dessa kommunspecifika egenskaper är okorrelerade med alla oberoende variabler ger OLS, utan att hänsyn tas till dessa egenskaper, ändå väntevärdesriktiga skattningar. Detta är dock ett mycket

starkt antagande vi inte tror på. Eftersom vi har paneldata är det möjligt att komma runt detta problem med hjälp av fixed effect-metoden. Vi skriver ekvationen på generell form:

$$Y_{it} = \sum_{k=1}^k \beta_k X_{k_{it}} + a_i + \varepsilon_{it} \quad (4)$$

där $X_{k_{it}}$ är våra oberoende variabler och a_i är den kommunspezifika egenskapen. Det som görs med fixed effect-metoden är att medelvärdet för varje variabel i varje kommun subtraheras bort. Eftersom den kommunspezifika egenskapen antas vara konstant över tid blir medelvärdet för varje kommun samma som varje enskild observation. Den modell som slutligen skattas ser ut på följande sätt:

$$Y_{it} - \bar{Y}_i = \sum_{k=1}^k \beta_k (X_{k_{it}} - \bar{X}_{k_i}) + \varepsilon_{it} - \bar{\varepsilon}_i \quad (5)$$

och den kommunspezifika egenskapen (a_i) har därmed försvunnit. Ekvation (5) kan sedan skattas med OLS. På detta sätt ger denna metod väntevärdesriktiga skattningar när det finns kommunspezifika egenskaper. Det är därmed en fördel att använda fixed effect eftersom de kommunspezifika egenskaperna kan tänkas variera mellan kommuner.

Vid fixed effect uppstår dock endogenitetsproblem med två av våra oberoende variabler, variabeln för spridningseffekt (S_{it-1}) och variabeln för antalet lokala partier i fullmäktige föregående mandatperiod (LF_{it-1}). Detta beror på att vår beroende variabel (NP_{it}) påverkar medelvärdet av dessa oberoende variabler. Ett nytt lokalt parti ökar medelvärdet av det genomsnittliga antalet partier i länet och också medelvärdet av antalet lokala partier i kommunfullmäktige. För att komma runt detta problem har variabeln för spridningseffekten definierats om när vi tar hänsyn till kommunspezifika egenskaper. I denna nya definition tas inte kommunens egna lokala partier med (den nya variabeln benämner vi S_{it-1}^{fe}). På så sätt kommer inte den beroende variabeln påverka variabeln för spridningseffekten och det blir därmed inget endogenitetsproblem. Problemet med variabeln för antalet lokala partier föregående val är det svårare att finna en lösning till. Eftersom medelvärdet av den oberoende variabeln ökar när ett nytt lokalt parti kommer in i fullmäktige förväntar vi oss att vår

oberoende variabel har en negativ bias.⁵ Vi kommer att ta med variabeln i vår skattning men vara mycket försiktig med tolkningen.

Med befolkningsvariabeln uppstår ett annat problem med fixed effect-metoden. Det vi är intresserade av är att mäta hur skillnader mellan små och stora kommuner påverkar uppkomsten av nya partier. När hänsyn tas till kommunspezifika effekter estimeras endast skillnaden inom kommunen mellan olika år. Denna variation är så liten att vi inte förväntar oss att den kommer visa någon större effekt.

I ekvation (3) är de ekonomiska variablerna uttryckta i förändringsform. När man använder fixed effect-metoden mäts förändringen mot medelvärdet. Det gör att det inte finns någon anledning att ta med variablerna i förändringsform. Vår ekonometriska modell ser därmed ut på följande sätt:

$$NP_{it} = \beta_0 + \beta_1 UL_{it} + \beta_2 YL_{it} + \beta_3 UR_{jt} + \beta_4 YR_{jt} + \lambda_1 S_{it-1}^{fe} + \lambda_2 P_{it} + \lambda_3 RF_{it-1} + \lambda_4 LF_{it-1} + \lambda_5 B_i + D_{\hat{a}r} + a_i + \varepsilon_{it} \quad (6)$$

där a_i står för de kommunspezifika egenskaperna.

Ett problem när vi skattar med OLS är att de skattade sannolikheterna kan ligga utanför intervallet noll till ett. Vi skulle därför vilja skatta en sannolikhetsmodell som tar hänsyn till detta. Med logitmetoden kan en sådan modell skattas. Problemet är att koefficienterna inte är direkt tolkningsbara. Vi kommer därför att skatta en sannolikhetsmodell och jämföra förväntat tecken och signifikans med övriga skattningar för att kontrollera att resultaten är hållbara⁶.

Den ekonometriska modellen för att testa hypotes 6 är:

$$\Delta V_{it} = \alpha_0 + \gamma_1 NP_{it} + \alpha_1 \Delta UL_{it} + \alpha_2 \Delta YL_{it} + \alpha_3 \Delta UR_{jt} + \alpha_4 \Delta YR_{jt} + D_{\hat{a}r} + \mu_{it} \quad (7)$$

⁵ Ett nytt lokalt parti ökar \overline{LF}_i samtidigt som LF_{it-1} inte påverkas av det nya partiet. När ett nytt lokalt parti uppstår får vi en negativ bias: $NP_{it} = 1 \Rightarrow \downarrow (LF_{it-1} - \overline{LF}_i)$.

⁶ Det är möjligt att använda logit även när hänsyn tas till kommunspezifika egenskaper men detta ligger utanför denna uppsats ramar.

där γ_1 är den parameter vi är intresserade av. Vi har med röstandelen i förändringsform för att kunna undersöka hur ett nytt parti förändrar stödet för de som styrtt föregående mandatperiod. För att vi inte ska få med den automatik som gör att ett nytt parti automatiskt stjälar röster från alla partier (val är ett nollsummespel) är röstandel definierad som andelen röster på regerande block av de som lagts på nationella partier.⁷ Endast de observationer där något block hade absolut majoritet valet innan har tagits med⁸.

Även i detta fall kan det finnas kommunspecifika egenskaper vilket vi vill ta hänsyn till. Den ekonometriska modellen får då följande form:

$$V_{it} = \alpha_0 + \gamma_1 NP_{it} + \alpha_1 UL_{it} + \alpha_2 YL_{it} + \alpha_3 UR_{jt} + \alpha_4 YR_{jt} + D_{\hat{a}r} + a_i + \mu_{it} \quad (8)$$

där V_{it} står för röstandel (av röster på nationella partier) för det block som var i majoritet förra valet. Av samma anledning som ovan är inte variablerna uttryckta i förändringsform när vi använder fixed effect-metoden.

5. Data

Datamaterialet är ett paneldataset som täcker Sveriges kommuner åren 1983 till 2002. Det omfattar valstatistik och ekonomisk statistik över 276 kommuner⁹ Noteras bör att data saknas över några av de största kommunerna (Göteborg, Malmö och Uppsala). För år 1983 har valstatistik för 1982 lagts in. Det innebär att förändring i ekonomiska variabler fram till valet 1985 endast beräknats på två år. Skattekraften är uttryckt i nominella värden. Eftersom vi har med årsummen i regressionen är detta inget problem för oss. De regionala ekonomiska variablerna är skapade där vägt medelvärde av kommunernas ekonomi har använts. På grund av bortfallet kommer dessa inte att bli helt korrekta men vi tror inte att detta kommer att påverka resultatet i någon större utsträckning. Deskriptiv statistik över de variabler som används finns i appendix B.

⁷ Formellt blir det $\Delta V_{it} = \left(\frac{\text{Majoritet}}{\text{Nationella partier}} \right)_i - \left(\frac{\text{Majoritet}}{\text{Nationella partier}} \right)_{i-1}$ där majoritet står för röstandelen för det block som var i absolut majoritet valet innan.

⁸ Jämför resonemanget i modellavsnittet om hypotes 5 angående variabeln för regeringsbyte.

⁹ För år 1983 finns endast statistik för 271 kommuner.

Valstatistiken över lokala partier är hämtad från SCB:s publikationer *Allmänna valen*.

Variabeln för om ett nytt lokalt parti skapats, *NP*, har fått värdet ett om minst ett nytt lokalt parti kommit in i kommunfullmäktige utan att någon gång tidigare varit representerat där. Vid uppenbara sammanslagningar har partiet inte räknats som ett nytt parti. Däremot har partiet räknats som nytt om det är en utbrytning ur ett existerande parti. Detta är i enlighet med teorin kring partiets misslyckande (se avsnitt 2.4). En utbrytning innebär att partiet misslyckats medan detta inte gäller vid en sammanslagning.

Som vi skrev i inledningen har antalet lokala partier i Sverige ökat över tid. Detta visas i tabell 3¹⁰. I första kolumnen visas antal kommuner där det kommit in minst ett lokalt parti i kommunfullmäktige. Den andra kolumnen visar antal kommuner där minst ett lokalt parti var representerat i fullmäktige. I den sista kolumnen visas det totala antalet lokala partier. Värt att notera är att den stora ökningen de två senaste valåren till stor del beror på två partier, Sveriges pensionärers intresseparti och Sverigedemokraterna. Om dessa inte tas med är antalet kommuner där nya lokala partier kommit in i fullmäktige 46 valet 1998 och 25 valet 2002.

Tabell 3: Lokala partier år 1982 - 2002

Valår	Antal kommuner med nya lokala partier	Antal kommuner med lokala partier	Antal lokala partier
1982	12	69	77
1985	18	75	82
1988	14	70	77
1991	32	88	96
1994	46	116	138
1998	69	144	183
2002	64	151	210

Hur de lokala partierna är fördelade mellan länen visas i tabell 4. Framförallt Skåne har många lokala partier. 2002 fanns där cirka en fjärdedel av alla lokala partier trots att Skåne endast har en niondel av Sveriges kommuner. En komplett lista över vilka kommuner de lokala partierna varit representerade i valåren 1982-2002 finns i appendix C.

¹⁰ Statistik över lokala partier i tabell 3, tabell 4 och appendix C är utan bortfall. Statistiken täcker därmed lokala partier i alla Sveriges kommuner.

Tabell 4: Antal lokala partier i varje län¹¹

Län	Antal kommuner	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Stockholm	25	10	13	12	11	14	19	18
Uppsala	7	1	1	1	1	3	5	7
Södermanland	9	1	1	1	3	4	3	3
Östergötland	13	2	4	5	5	7	5	6
Jönköping	13	3	3	2	5	6	5	3
Kronoberg	8	0	0	1	2	4	7	4
Kalmar	12	3	2	3	3	4	6	8
Gotland	1	0	0	0	0	1	1	0
Blekinge	5	0	1	1	2	3	3	6
Skåne	33	13	18	16	21	24	43	54
Halland	6	3	3	3	4	4	8	8
Västra Götaland	49	17	12	9	13	23	26	28
Värmland	16	0	1	1	2	3	4	9
Örebro	12	4	2	2	3	4	5	5
Västmanland	11	2	2	2	3	4	5	5
Dalarna	15	3	3	4	2	7	12	17
Gävleborg	10	2	2	2	2	2	1	2
Västernorrland	7	0	0	0	1	1	1	2
Jämtland	8	1	1	1	3	4	2	3
Västerbotten	15	2	2	3	2	5	7	5
Norrbottn	14	10	11	8	8	11	15	17
S:a	289	77	82	77	96	138	183	210

6. Resultat

I detta avsnitt testar vi våra hypoteser empiriskt. Vi börjar med att kort upprepa vilka resultat vi förväntar oss för att sedan presentera de empiriska resultaten och tolkningar av dessa.

¹¹ Vi har använt 2003 års läns- och kommunindelning. Denna är hämtad från SCB:s hemsida: <http://www.scb.se/Statistik/OE/OE0101/2003M00/OE18SM0301.pdf>

I enlighet med hypotes 1 förväntar vi oss att den lokala arbetslösheten och den regionala skattekraften har positiv effekt medan den lokala skattekraften och den regionala arbetslösheten har negativt effekt på uppkomsten av nya partier. Om väljarna är rationella kommer en lika stor ökning av den lokala arbetslösheten (skattekraften) som den regionala arbetslösheten (skattekraften) inte påverka sannolikheten för att ett nytt parti uppstår.¹²

Enligt hypotes 2 kommer en ökning av antalet lokala partier i närområdet öka sannolikheten att ett nytt parti uppstår (spridningseffekten). Vi förväntar oss att en stor befolkning ökar sannolikheten att ett nytt parti uppstår utifrån hypotes 3. Vidare förväntar vi oss att ju fler partier som är representerade i kommunfullmäktige desto mindre är sannolikheten att ett nytt parti uppstår (hypotes 4a). Enligt hypotes 4b kommer effekten av lokala partier vara större än effekten av nationella partier. Slutligen förväntar vi oss att ett regeringsbyte förra valet, enligt hypotes 5, minskar sannolikheten att ett nytt parti uppstår.

Som beskrevs i avsnitt 4.2 gör vi tre skattningar. I kolumn 1 i tabell 5 visas resultaten av skattningen av ekvation (3). I kolumn 2 visas resultatet av skattningen av ekvation (6) där hänsyn tagits till kommunspecifika effekter. Slutligen visas resultatet av skattningen av sannolikhetsmodellen i kolumn 3.

De ekonomiska variabler vi använt för att testa hypotes 1 har alla förväntat tecken utom en. Det är variabeln för den regionala arbetslösheten när hänsyn tagits till kommunspecifika egenskaper. Inga av de ekonomiska variablerna ger dock signifikanta resultat. Detta gör att vi inte kan dra slutsatsen att det ekonomiska läget påverkar sannolikheten att nya lokala partier uppstår. En tänkbar orsak till att inga ekonomiska variabler är signifikanta är att de regionala och lokala ekonomiska variablerna är mycket starkt korrelerade med varandra. Det är därför möjligt att vi har ett multikollinearitetsproblem. Ett sätt att komma runt detta problem är att enbart ta med de lokala ekonomiska variablerna i skattningen. Följden av detta blir att det inte går att ta hänsyn till om väljarna utför en relativ prestationsutvärdering. Utförs en sådan skattning blir de ekonomiska variablerna ändå inte signifikanta.

¹² Det innebär att vi förväntar oss att koefficienterna $\beta_1 + \beta_3 = 0$ och att $\beta_2 + \beta_4 = 0$ när vi skattar ekvation (3) och (6).

Tabell 5: Regressionsresultat, hypotes 1 - 5

	Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Lokal arbetslöshet	.0042 (.0091)	.0123 (.0104)	.0528 (.0764)
Lokal skattekraft	-.00009 (.0003)	-.0004 (.0003)	-.0003 (.0024)
Regional arbetslöshet	-.0065 (.0065)	.0086 (.0100)	-.0923 (.0678)
Regional skattekraft	.0003 (.0008)	.0008 (.0007)	.0018 (.0049)
Spridningseffekt	.2364*** (.0486)	-	1.809*** (.3477)
Spridningseffekt exklusive egna kommunen	-	.2388** (.0933)	-
Befolkningsstorlek	-.00020 ** (.00009)	.0005 (.0025)	-.0028 (.0020)
Antal rikspartier i kommunfullmäktige	.0234** (.0109)	.0265* (.01506)	.2285** (.1091)
Antal lokala partier i kommunfullmäktige	-.0237 (.0172)	-.2076*** (.0284)	-.1899 (.1429)
Regeringsbyte förra valet	.0582* (.0340)	.0657* (.0391)	.4294* (.2296)
Kommunspezifika egenskaper	Nej	Ja	Nej
Sannolikhetsmodell	Nej	Nej	Ja
Antal observationer	1651	1656	1651
R ²	0.0667	0.0225	(0.0837)

Robusta standardfel står inom parentes. *, ** och *** är signifikans på 10, 5 resp. 1-procentsnivån. För kolumn 1 och 3 är de oberoende ekonomiska variablerna uttryckta i förändring under föregående mandatperiod. Årsdummys har tagits med i regressionen men redovisas inte.

Variabeln för spridningseffekten, vilket testat hypotes 2, är starkt signifikant. Ökar antalet lokala partier i länet med i snitt ett parti per kommun ökar sannolikheten att ett nytt parti

uppstår med 24 procent. Det verkar rimligt att det i detta fall finns kommunspezifika egenskaper. Exempelvis skulle man kunna tänka sig att det inom länet finns en viss politisk kultur som påverkar bildandet av nya partier. Finns sådan kommer det att uppstå proportionellt fler partier i vissa län utan att det innebär att det finns en spridningseffekt. Detta leder till att spridningseffektens storlek överskattas. När hänsyn tas till de kommunspezifika egenskaperna är variabeln något mindre signifikant (ändå signifikant på femprocentsnivån) vilket beror på att standardfelet är större. Punktskattningen är dock ungefär den samma. När sannolikhetsmodellen skattas är spridningseffekten fortfarande positiv och starkt signifikant.

Resultatet av första skattningen tyder på att befolkningsstorleken har en negativ inverkan på uppkomsten av nya partier, vilket är i motsats till vad vi förväntade oss. Detta kan bero på den effekt Gidlund (1978) pekade på. I en stor kommun är det svårare få ut sitt budskap till väljarna. När vi skattar sannolikhetsmodellen blir dock resultatet inte signifikant. När hänsyn tagits till kommunspezifika egenskaper blir resultatet inte heller signifikant, vilket var väntat (se avsnitt 4.2).

Effekten av antalet nationella partier i fullmäktige är inte den vi hade förväntat oss enligt hypotes 4a där sannolikheten för nya lokala partier skulle minska när det fanns fler partier. Vårt resultat tyder på att sannolikheten att ett nytt parti uppstår ökar ju fler nationella partier som finns representerade i fullmäktige. Denna effekt är signifikant på femprocentsnivån. Den är dock måttligt ekonomiskt signifikant. Ett extra nationellt parti i fullmäktige ökar sannolikheten att ett nytt parti uppstår med drygt två procent. Även när hänsyn tas till kommunspezifika effekter är den signifikant, men endast på tioprocentnivån.

Effekten av antalet lokala partier i fullmäktige föregående mandatperiod är inte signifikant även om tecknet är förväntat. Det är möjligt att det i vissa kommuner finns en kultur som gör det lättare för nya partier att bildas. När vi inte tar hänsyn till detta underskattas därmed effekten av ett extra lokalt parti (det finns en positiv bias). Det är därför viktigt att kontrollera för kommunspezifika egenskaper. När detta görs blir skattningen av variabeln mycket starkt signifikant. Detta var väntat eftersom det finns en negativ bias när fixed effect-metoden används (se avsnitt 4.2). Det går därför inte att tolka resultatet eftersom vi inte vet hur stor bias vi har. På grund av dessa problem kan vi inte säga något om hypotes 4b.

Resultaten ger inget stöd för hypotes 5. Tvärtom blir variabeln om det var regeringsbyte förra valet signifikant på tioprocentnivån med icke förväntat tecken. Resultatet tyder på att ett regeringsbyte förra valet ökar sannolikheten att ett nytt parti uppstår med cirka sex procent. När vi kontrollerar för kommunspezifika egenskaper blir den skattade effekten att sannolikheten för ett nytt lokalt parti ökar med elva procent av ett regeringsbyte. En möjlig förklaring till detta är att nya partier uppstår efter att båda blocken fått sitta vid makten och misslyckats. Därmed är de etablerade möjligheterna uttömda och missnöjda väljare får antingen avstå från att rösta eller rösta på ett nytt parti.

Enligt hypotes 6 kommer ett nytt parti ta fler röster från styrande parti(er) relativt oppositionen. Vi kommer att skatta effekterna på två sätt, med hänsyn till kommunspezifika egenskaper (ekvation 8) och utan (ekvation 7). Resultaten visas i tabell 6.

Tabell 6: Regressionsresultat, hypotes 6

Variabler	Kolumn 1	Kolumn 2
Nytt lokalt parti	-.0103** (.0046)	-.0067* (.0038)
Lokal arbetslöshet	.0023 (.0017)	-.0003 (.0015)
Lokal skattekraft	.000098* (.000052)	.000025 (.000028)
Regional arbetslöshet	-.0027* (.0015)	-.0047*** (.0013)
Regional skattekraft	.0005*** (.0001)	.0002*** (.0001)
Kommunspezifika egenskaper	Nej	Ja
Antal observationer	1438	1442
R ²	0.0493	0.0033

Robusta standardfel står inom parentes. *, ** och *** är signifikans på 10, 5 resp. 1-procentnivån. I kolumn 1 är alla variabler utom den för nytt lokalt parti uttryckta i förändring under föregående mandatperiod. Årsdummen har tagits med i regressionen men redovisas inte.

Effekten av ett nytt lokalt parti är signifikant på femprocentnivån med förväntat tecken. Ett nytt parti minskar röstandelen för regerande parti(er), av rösterna på etablerade partier, med en procentenhet. När vi kontrollerar för kommunspezifika egenskaper är effekten signifikant på tioprocentnivån och punktskattningen har minskat något. Av de ekonomiska variablerna får de på regional nivå större signifikans än de på lokal nivå. Dessa variabler har inte heller förväntade tecken. Detta skulle kunna tyda på att väljarna inte utvärderar den lokala ekonomin relativt regionen. Att undersöka detta närmare ligger dock utanför syftet med denna uppsats.

7. Slutsats

I denna uppsats har vi undersökt under vilka omständigheter det är sannolikt att lokala partier bildas. Ur litteraturen kring partibildningar hämtade vi ett antal hypoteser som vi sedan testat. Vår första hypotes var att det ekonomiska läget i en kommun påverkar sannolikheten att ett nytt lokalt parti bildas. Vår hypotes byggde på tanken att väljarna håller de styrande ansvariga för det ekonomiska läget i kommunen. Vår tanke var att väljarna utvärderar de styrandes insats efter hur arbetslösheten och skattekraften utvecklats under senaste mandatperioden. Vi har inte kunnat hitta något stöd för denna hypotes. Det kan finnas fler orsaker till detta. Det mest uppenbara är att sannolikheten för att nya partier uppstår inte påverkas av det ekonomiska läget. Det skulle också kunna vara så att väljarna utvärderar andra ekonomiska variabler än de vi undersökt. Ett tredje alternativ är att vissa partier bildas när ekonomin går bra och andra när den går dåligt. Dessa effekter skulle kunna ta ut varandra. Exempelvis skulle partier som bildats till följd av postmaterialistiska värderingar i större utsträckning kunna uppstå vid gynnsamt ekonomiskt läge. Med en god ekonomi finns möjligheten att fokusera på andra frågor. En klassificering av de nya partiernas agenda skulle kunna ta hänsyn till dessa olika effekter.

Våra resultat tyder på att det finns en spridningseffekt. Med fler lokala partier inom länet ökar sannolikheten att ett nytt lokalt parti uppstår. Detta gäller även efter att hänsyn tagits till kommunspezifika egenskaper. Vi får därmed samma resultat som Erlingsson (2005). I motsats till vår hypotes minskar sannolikheten för nya partier när befolkningsstorleken ökar. Dessa resultat står sig dock inte när vi kontrollerar för kommunspezifika egenskaper eller skattar sannolikhetsmodellen. Vi får inte heller förväntad effekt av ett regeringsbyte förra valet. Vår hypotes var att detta skulle minska sannolikheten att ett nytt parti uppstår. Resultaten tyder dock på det motsatta även om variabeln enbart är signifikant på tioprocentnivån. En möjlig

förklaring är att väljarna röstar på ett nytt parti först när båda blocken fått chansen att styra och misslyckats.

Vi kunde inte hitta några tydliga effekter av hur antalet partier i fullmäktige påverkar sannolikheten att ett nytt parti uppstår. Ett extra nationellt parti i fullmäktige tycks öka sannolikheten för ett nytt lokalt parti även om effekten är liten. När effekten av ett extra lokalt parti undersöks finns metodologiska problem. Det är rimligt att anta att det finns en politisk kultur i kommunen som påverkar sannolikheten att nya partier uppstår. Om man inte tar hänsyn till detta kommer den negativa effekten av ett tidigare lokalt parti på uppkomsten av ett nytt lokalt parti underskattas. När fixed effect används uppstår dock ett endogenitetsproblem vilket gör att vi överskattar effekten av ett tidigare lokalt parti. Vi tror därför att effekten ligger någonstans mellan resultatet av våra skattningar, men vi kan inte säga något med säkerhet om denna effekt.

Vi har också undersökt hur ett nytt lokalt parti påverkar stödet för det regerande blocket jämfört med oppositionen. Resultatet tyder, i enlighet med vår hypotes, på att ett nytt parti tar fler röster från de styrande än de som sitter i opposition. Detta skulle kunna tyda på att uppkomsten av ett nytt lokalt parti innebär att väljarna i högre utsträckning är missnöjda med det regerande blocket. Effekten är dock relativt liten. En ordentlig genomgång av vilka partier som har styrt och vilka som varit i opposition (istället för den approximativa indelningen vi gjort) skulle kunna ge tydligare resultat.

Det finns flera sätt för framtida studier att fördjupa kunskapen om lokala partier. Det är möjligt att rent lokala partier uppstår av andra orsaker än de partier som också ställer upp i val till Riksdagen. En indelning efter detta skulle kunna öka kunskapen om uppkomsten av partier. Det skulle också vara intressant att studera orsaker till lokala partiets framgång. Istället för att ha ett nytt partis uppkomst som beroende variabel skulle man då kunna ha röstandel för lokalt parti.

Forskningen kring nya partier är fortfarande tunn. Vi har i vår uppsats studerat hur övergripande faktorer påverkar partibildningar. Det finns dock fler sätt att angripa problemet och ännu återstår mycket forskning innan vi kan sägas ha stor förståelse för varför nya partier bildas.

8. Referenslista

Duverger, Maurice (1954), *Political Parties: Their organisation and Activity in the Modern State*, övers. Barbara och Roberth North, Methuen, London.

Elinder, Mikael (2007), *Local Economies and General Elections*, Working paper 2007:1, Department of Economics, Uppsala University.

Erlingsson, Gissur (2005), *Varför bildas nya partier?: Om kollektivt handlande och partientreprenörer*, Department of Political Science, Lund University.

Gibbons, Robert and Kevin Murphy (1990), "Relative Performance Evaluation for Chief Executive Officers", *Industrial and Labor Relations Review* 43:3, 30S-51S.

Gidlund, Janerik (1978), *Aktionsgrupper och lokala partier*, CWK Gleerup, Lund.

Harmel, Robert och John D. Robertson (1985), "Formation and Success of New Parties", *International Political Science Review* 6(4), 403-418.

Hauss, Charles och David Rayside, (1978), "The development of new parties in Western Democracies Since 1945" i Louis Maisel och Joseph Copper (red.) *Political Parties. Development and Decay*. Sauge Publications, Beverly Hills.

Hug, Simon (2001), *Altering Party Systems. Strategic Behaviour and the Emergence of New Political Parties in Western Democracies*, University of Michigan Press, Ann Arbor.

Inglehart, Ronald (1990), *Culture Shift in Advanced Industrial Democracies*, Princeton University Press, Princeton.

Jordahl, Henrik (2002), *Essays on Voting Behaviour, Labor Market Policy, an Taxation*, Economic Studies 61, Department of Economics, Uppsala University.

Lawson, Kay och Peter Merkl (red.) (1988), *When Parties Fail. Emerging Alternative Organisations*, Princeton University Press, Princeton.

Lewis-Beck Michael S. och Martin Paldam (2000), "Economic Voting: an Introduction", *Electoral Studies* 19, 113-121.

Lipset, Seymour M. och Stein Rokkan (red.) (1967) *Party Systems and Voter Alignments: Cross National Perspective*, The Free Press, London & New York.

Nannestad, Peter och Martin Paldam (1994), "The vp-function: a survey of the literature on vote and popularity functions after 25 years", *Public Choice* 79, 213–245.

Nannestad, Peter och Martin Paldam (2000), "Into Pandora's Box of economic evaluations: a study of the Danish macro Vp-function, 1986-1997", *Electoral Studies* 19, 123-140.

Willey, Joseph (1998), "Institutional Arrangements and the Success of New Parties in Old Democracies", *Political Studies* XLVI, 651-668.

Wolfers, Justin (2006), "Are Voters Rational?: Evidence from Gubernatorial Elections", [http://bpp.wharton.upenn.edu/jwolfers/Papers/Voterrationality\(latest\).pdf](http://bpp.wharton.upenn.edu/jwolfers/Papers/Voterrationality(latest).pdf), hämtad 9/1 2007.

Statistik

Allmänna valen 1979, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Allmänna valen 1982, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Allmänna valen 1985, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Allmänna valen 1988, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Allmänna valen 1991, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Allmänna valen 1994, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Allmänna valen 1998, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Allmänna valen 2002, Kommunala valen, Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Appendix

Appendix A: Regionindelning efter SVT:s lokala nyhetssändningar

1. Nordnytt	Norrbottens län Västerbottens län
2. Mittnytt	Jämtlands Län Västernorrlands län
3. Gävledala	Dalarnas län Gävleborgs län
4. Tvärsnytt	Värmlands län Örebro län Västmanlands län
5. ABC	Stockholms län Uppsala län
6. Östnytt	Södermanlands län Östergötlands län Gotlands län
7. Västnytt	Västra Götalands län Hallands län
8. Smålandsnytt	Jönköpings län Kronobergs län Kalmar län
9. Sydnytt	Blekinge län Skåne län

Källa: Elinder (2007)

Appendix B: Deskriptiv statistik över variabler

Variabel	Antal obs	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Max
Befolkningsstorlek i tusental	1932	26.51	45.77	2.695	750.3
Nytt lokalt parti	1932	.1237	.3293	0	1
Lokal skattekraft i hundratals kronor	1932	856.0	204.7	363.2	2350
Lokal arbetslöshet i procent	1927	4.138	2.299	.2453	13.24
Förändring i lokal arbetslöshet i procentenheter	1651	-.2255	2.604	-6.346	9.146
Förändring i lokal skattekraft	1656	81.95	56.07	-251.0	488.5
Regeringsbyte föregående val	1656	.0882	.2836	0	1
Regional arbetslöshet i procent	1932	4.250	1.984	1.106	8.875
Regional skattekraft i hundratals kronor	1932	895.8	188.6	656.9	1502
Förändring i regional arbetslöshet i procentenheter	1656	-.1532	2.500	-3.030	5.147
Förändring i regional skattekraft	1656	83.24	51.24	-6.408	231.7
Förändring av röstandel för styrande block (i absolut majoritet) valet innan	1442	-.0126	.0528	-.1584	.2038
Antal lokala partier i kommunfullmäktige föregående mandatperiod	1656	.3786	.5908	0	4
Röstandel för styrande block förra valet	1442	.5957	.0836	.3842	.8712
Genomsnittligt antal lokala partier i länet föregående mandatperiod	1656	.3786	.2456	0	1.333
Genomsnittligt antal lokala partier i länet (exklusive egna kommunen) föregående mandatperiod	1656	.3535	.2358	0	1.281
Antal nationella partier i kommunfullmäktige föregående mandatperiod	1656	6.389	.8683	4	8

Appendix C: Lista över lokala partier

Vid små skillnader i partinamn mellan valen (stavfel och dyl.) har vi rättat namnet till det vi tycker är rimligast. Exempelvis heter *Finspongspartiet* omväxlingsvis *Finspångspartiet*. Detta har vi rättat så det heter *Finspongspartiet* för alla år. Vid större partinamnsändringar har vi lagt in en not. Vi har även lagt in noter vid sammanslagningar mellan partier. Att det efter ett partinamn står flera olika kommuner behöver inte betyda att det är samma parti. Exempelvis är *S-alternativet* sannolikt inte samma parti i Gagnef (representerat 1988) och i Pajala (1998 och 2002). Informationen är dels hämtad från internetkällor (står i fotnoter och är hämtade 2007-01-09) och är dels egna slutsatser dragna av partinamn (exempelvis antar vi att Alternativet 1994 är samma parti som Alternativet i Markaryds kommun 1998). Detta gör att det inte är uteslutet att det finns fel i rättningarna även om vi tror att de källor vi använt är relativt tillförlitliga för denna typ av information.

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Arbetarpartiet Kommunisterna ¹³	Fagersta, Gällivare, Haparanda, Kalix, Kiruna, Pajala, Perstorp, Tidaholm, Värnamo, Övertorneå	Fagersta, Gällivare, Kalix, Kiruna, Pajala, Perstorp, Värnamo, Övertorneå	Fagersta, Gällivare, Kiruna, Pajala, Perstorp, Värnamo	Fagersta, Gällivare, Pajala, Värnamo	Gnosjö, Gällivare, Haparanda, Pajala, Perstorp, Värnamo	Gällivare, Pajala, Värnamo	Gällivare, Pajala
Akademikerpartiet					Linköping		
Aktion för Sigtuna						Sigtuna	Sigtuna
Aktionsgruppen mot flyg på F18		Botkyrka	Botkyrka				
Aktiv Opposition	Askersund						
Ale-demokraterna						Ale	Ale
Allians för Mora						Mora	
Allianspartiet	Sjöbo	Sjöbo				Burlöv	Burlöv
Alternativ 2000					Flen	Flen	Flen
Alternativet					Jokkmokk, Ljungby	Jokkmokk, Ljungby	Jokkmokk, Ljungby
Alternativet i Markaryds kommun ¹⁴					Markaryd	Markaryd	

¹³ Hade namnet "K-partiet" i valet 1982. Gick till val som "Kommunisterna" 1998 och 2002 efter att ha gått i konkurs 1995. Se http://sv.wikipedia.org/wiki/Arbetarpartiet_Kommunisterna

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Alternativet i Älmhults kommun						Älmhult	
Alvesta-alternativet				Alvesta	Alvesta	Alvesta	Alvesta
Arbetarlistan				Ragunda, Timrå	Vimmerby	Vimmerby	Vimmerby
Arjeplogs fria demokrater	Arjeplog	Arjeplog	Arjeplog	Arjeplog	Arjeplog	Arjeplog	Arjeplog
Axel Ingmars Lista - Avestapartiet						Avesta	Avesta
Barapartiet	Svedala	Svedala	Svedala	Svedala	Svedala	Svedala	Svedala
Barn och ungdomspartiet Mälaröarna					Ekerö		
Bergas Bästa, Partipolitiskt obunden lista						Ljungby	Ljungby
Bergspartiet							Berg
Bevara Österåker							Österåker
Bjärepartiet				Båstad	Båstad	Båstad	Båstad
Bjärred-Lommas väl			Lomma	Lomma	Lomma	Lomma	Lomma
Bo-partiet		Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
Botkyrkapartiet				Botkyrka	Botkyrka	Botkyrka	Botkyrka
Burlövs väl						Burlöv	Burlöv
Bygdens bästa	Hörby, Höör	Höör					
Bålsta Partiet						Håbo	Håbo
Centrum-Demokraterna	Båstad	Båstad	Båstad, Svedala				
Centrum-Demokraterna - Kommunens väl	Svalöv	Svalöv	Svalöv	Svalöv	Svalöv	Svalöv	Svalöv
Danderydspartiet	Danderyd						
Demoex							Vallentuna
Demokraterna-Skinnskatteberg	Skinnskatteberg						
Demokratiska partiet	Laxå						
Demokratiska särlistan	Älvkarleby	Älvkarleby	Älvkarleby	Älvkarleby	Älvkarleby	Älvkarleby	Älvkarleby
Dorotea kommunlista					Dorotea	Dorotea	Dorotea
Drevvikenpartiet						Huddinge	Huddinge
Ekonomi och näringsliv i Mora	Mora	Mora	Mora				

¹⁴ Hade namnet "Alternativet" i valet 1994

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
EskilstunaPartiet						Eskilstuna	
Eslövspartiet						Eslöv	
Falupartiet					Falun	Falun	Falun
Finspongspartiet¹⁵			Finspång	Finspång	Finspång	Finspång	
Folket i fokus¹⁶	Munkedal						
Folkets Röst - VOX Humana						Härjedalen	Härjedalen
Folkets väl						Hässleholm	Hässleholm
Folkhemmet i Hofors-Torsåker							Hofors
Folkviljan¹⁷				Vänersborg	Vänersborg	Vänersborg	Vänersborg
Folkviljan i Lerum					Lerum		
Folkviljan på Orust					Orust	Orust	Orust
Fram för kommunen	Grästorp	Grästorp	Grästorp	Grästorp	Grästorp	Grästorp	Grästorp
Framstegspartiet				Bjuv, Helsingborg, Klippan, Landskrona, Markaryd	Bjuv, Landskrona, Markaryd	Bjuv, Landskrona, Markaryd	Bjuv
Framtiden				Härryda			
Framtidspartiet						Tingsryd	Tingsryd
Fria Kommun Demokraterna	Osby						
Fria Norrland				Åre	Åre	Åre	Åre
Fria demokraterna	Varberg	Varberg	Varberg, Klippan	Klippan			
Fria kommunpartiet	Flen, Åmål	Flen, Åmål	Flen	Flen	Flen		
Frihetliga Ljusdalsbygden¹⁸						Ljusdal	Ljusdal
Frihetliga kommunalfolket¹⁹	Härjedalen, Ljusdal, Älvdalen	Härjedalen, Ljusdal, Älvdalen	Härjedalen, Ljusdal, Älvdalen	Ljusdal, Älvdalen	Ljusdal, Älvdalen	Älvdalen	Älvdalen
Fritidspartiet						Vallentuna	
För kommunens bästa FKB			Tingsryd				

¹⁵ Hade namnet "Finspångspartiet (Byalaget)" valet 1988

¹⁶ Sammanslagning med "Kommunal samverkan" till "Kommunal samverkan med folket i fokus – KSFF" inför valet 1985

¹⁷ Hade namnet "Folkviljan nej till flygplats i skogaryd" valet 1991.

¹⁸ Sammanslagning av "Frihetliga Kommunalfolket" och "Rädda Ljusdalsbygden" inför valet 1998 i Ljusdal, http://en.wikipedia.org/wiki/Frihetliga_Ljusdalsbygden

¹⁹ Sammanslagning med "Rädda Ljusdalsbygden" till "Frihetliga Ljusdalsbygden" inför valet 1998 i Ljusdal, http://en.wikipedia.org/wiki/Frihetliga_Ljusdalsbygden

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Förenade socialister - nybyggare			Gällivare				
Förnygringspartiet							Svedala
Gnestapartiet					Gnesta	Gnesta	
Gotlandspartiet Gotlands framtid					Gotland	Gotland	
Grums Medborgarparti					Grums	Grums	Grums
Gällivare fria demokrater		Gällivare	Gällivare	Gällivare	Gällivare		
Göingepartiet i Osby²⁰		Osby	Osby				
Göingepartiet kommunal samling²¹				Osby	Osby	Osby	Osby
Götenes framtid						Götene	Götene
Haninge		Haninge	Haninge		Haninge		
Hedemorapartiet							Hedemora
Hela Edas lista					Eda	Eda	Eda
Hisingens kommunala väljare	Göteborg	Göteborg					
Huddingepartiet	Huddinge	Huddinge	Huddinge	Huddinge	Huddinge	Huddinge	Huddinge
Humlorna²²				Olofström	Olofström		
Hällefors oberoende					Hällefors	Hällefors	Hällefors
Härryda miljö och framtidsparti	Härryda	Härryda					
Härryda opolitiska pensionärsparti				Härryda			
Hörbypartiet²³					Hörby	Hörby	Hörby
KPML(r)	Gislaved, Göteborg, Lysekil	Gislaved, Karlshamn, Lysekil	Gislaved, Karlshamn, Lysekil	Gislaved, Karlshamn, Lysekil	Gislaved, Karlshamn, Lysekil	Gislaved, Karlshamn, Lysekil	Gislaved, Karlshamn, Lysekil
Kalixpartiet						Kalix	Kalix
Kindapartiet			Kinda	Kinda	Kinda	Kinda	
Kirunapartiet					Kiruna	Kiruna	Kiruna
Knivsta.Nu							Knivsta

²⁰ Sammanslagning med "Kommunal samling" till "Göingepartiet kommunal samling" inför valet 1991

²¹ Sammanslagning av "Göingepartiet i Osby" och "Kommunal samling" inför valet 1991

²² Hade namnet "Humlorna – Sveriges förenade stater" i valet 1991

²³ Hade namnet "Sjöbopartiet" i valet 1994, samma som ställde upp i val i Sjöbo mfl,

http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=33782&a=696064&lid=puff_696064&lpos=lasMer

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Kommunal rättvisa	Lidköping	Lidköping					
Kommunal samling ²⁴	Eksjö, Norrtälje, Osby, Sorsele, Tidaholm	Norrtälje, Osby, Sorsele, Tidaholm	Norrtälje, Osby, Sorsele, Tidaholm	Norrtälje, Tidaholm	Tidaholm	Tidaholm	Tidaholm
Kommunal samverkan ²⁵	Munkedal		Valdemarsvik	Valdemarsvik			
Kommunal samverkan med folket i fokus - KSFF ²⁶		Munkedal	Munkedal	Munkedal	Munkedal	Munkedal	Munkedal
Kommunal sparsamhet	Essunga						
Kommunal vänster			Mariestad				
Kommunala rättvisepartiet Tyresö		Tyresö	Tyresö	Tyresö	Tyresö	Tyresö	
Kommunalt alternativ			Tjörn	Tjörn	Tjörn	Tjörn	Tjörn
Kommunens Framtid ²⁷				Åstorp, Mjölby	Åstorp	Åstorp	Åstorp
Kommunens bästa	Oskarshamn						
Kommunens bästa - Ölandspartiet ²⁸	Borgholm	Borgholm	Borgholm	Borgholm	Borgholm	Borgholm	Borgholm, Mörbylånga
Kommunens väl	Eslöv, Haparanda, Hylte, Skurup	Haparanda, Hylte, Skurup	Haparanda, Hylte, Skurup	Haparanda, Hylte, Skurup	Haparanda, Hylte, Kävlinge, Skurup, Tomelilla	Haparanda, Hylte, Kävlinge, Skurup, Tomelilla	Skurup, Tomelilla
Kommunens väl - Centrum-Demokraterna	Simrishamn	Simrishamn	Simrishamn	Simrishamn	Simrishamn	Simrishamn	
Kommuninvånare i Samverkan						Grums	Grums
Kommunpartiet						Bengtstors	
Kommunpartiet Studenterna						Lund	
Kommunpartiet Vår framtid						Gullspång	Gullspång
Kommunpolitisk Mittensamverkan i Håbo							Håbo

²⁴ Sammanslagning i Osby med "Göingepartiet i Osby" till "Göingepartiet kommunal samling" inför valet 1991

²⁵ Sammanslagning i Munkedal med "Folket i fokus" till "Kommunal samverkan med folket i fokus – KSFF" inför valet 1985

²⁶ Sammanslagning av "Kommunal samverkan" och "Folket i fokus" inför valet 1985

²⁷ Hade namnet "Framstegspartiet" i valen 1991, 1994 och 1998 i Åstorp, http://sv.wikipedia.org/wiki/Kommunens_framtid

²⁸ I Borgholm hade partiet olika namn olika år: "Kommunens bästa - Partiet för gräsrotter" valen 1982 och 1985, "Kommunens bästa - det enda rikt oppositionspartiet i Borgholms kommun" valen 1988, 1991 och 1994 och "Kommunens bästa - framtidsalternativet för Borgholms kommun" valet 1998

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Kopparpartiet							Åtvidaberg
Laholmspartiet							Laholm
Lars Söderberg Vårgårda					Vårgårda		
Leksandspartiet					Leksand	Leksand	Leksand
Lidingöpartiet	Lidingö	Lidingö	Lidingö	Lidingö	Lidingö	Lidingö	Lidingö
Lindesbergs kommuns obundna demokrater				Lindesberg	Lindesberg	Lindesberg	Lindesberg
Livskvalite i Högsby kommun ²⁹						Högsby	Högsby
Ljusnarsbergs obundna Kommunparti	Ljusnarsberg	Ljusnarsberg	Ljusnarsberg	Ljusnarsberg	Ljusnarsberg	Ljusnarsberg	Ljusnarsberg
Lysekilspartiet.nu							Lysekil
Länsbytarpartiet						Heby	Heby
Löntagarepartiet		Åstorp	Åstorp				
M-demokratena					Kävlinge		
Malmfältens arbetareförening		Gällivare					
Mariestadspartiet							Mariestad
Markbygdspartiet					Mark	Mark	Mark
Medborgarpartiet Bengtsfors					Bengtsfors	Bengtsfors	
Medborgarpartiet i Lerum			Lerum	Lerum	Lerum		
Medborgarpartiet i Åmål						Åmål	
Medborgarpartiet: skola-vård-omsorg						Hultsfred	Hultsfred
Medborgarrättspartiet	Strömstad						
Miljö- och vänsterlistan i Tanum							Tanum
Miljöpartiet i Örkelljunga		Örkelljunga	Örkelljunga	Örkelljunga	Örkelljunga	Örkelljunga	
Miljöradikalerna i Lekeberg						Lekeberg	
Mittalliansen						Ludvika	
Morapartiet					Mora	Mora	Mora
Mullsjös Framtid							Mullsjö
NAG(Mot storflyplats på Skavsta)				Nyköping			
Nationaldemokraterna							Haninge, Södertälje

²⁹ Hade namnet "Årets kommunlista" i valet 1998, http://en.wikipedia.org/wiki/Life_Quality_in_the_Municipality_of_Högsby

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Nils Dacke partiet					Gnosjö	Gnosjö	
Nordmalings oberoende parti			Nordmaling	Nordmaling	Nordmaling	Nordmaling	
Norrbottens Frihandelsparti						Haparanda	Haparanda
Norrbottens Sjukvårdsparti						Boden, Gällivare, Älvsbyn, Övertorneå	Boden, Gällivare, Luleå, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå
Nya Kommunpartiet					Bollebygd	Bollebygd	
Nya Sotenäspartiet		Sotenäs	Sotenäs	Sotenäs	Sotenäs	Sotenäs	Sotenäs
Nykvärnsparitet						Nyckvarn	Nyckvarn
Oberoende					Vara		
Omsorgspartiet i arboga							Arboga
Opolitisk kommunal sparsamhet	Vara	Vara		Vara	Vara		
Orsartiet					Orsa		
Partiet Partiet			Emmaboda	Emmaboda	Emmaboda	Emmaboda	
Partiet för ett mänskligt samhälle					Bengtstors		
Partiet för miljöskydd och medbestämmande	Ängelholm	Ängelholm					
Pensionärspartiet ³⁰				Halmstad, Härjedalen, Laholm, Nynäshamn	Halmstad, Härjedalen, Laholm	Nynäshamn	Nynäshamn
Pensionärspartiet i Södertälje						Södertälje	Södertälje
Planskilda korsningspartiet	Vaxholm	Österåker					
Pst! - För ett bättre Håbo					Håbo	Håbo	
Ronnebypartiet					Ronneby	Ronneby	Ronneby
Rotpartiet					Ätvidaberg	Ätvidaberg	Ätvidaberg
Rädda Ljusdalsbygden ³¹	Ljusdal	Ljusdal	Ljusdal	Ljusdal	Ljusdal		
Rättvisepartiet Offensiv						Umeå	Umeå

³⁰ Hade namnet "Pensionärspartiet i Nynäshamn" i valet 2002 och i Härjedalen hade partiet namnet "Härjedalens pensionärsparti" i valet 1994, troligen samma parti som "Pensionärspartiet"

³¹ Sammanslagning med "Frihetliga Kommunalfolket" till "Frihetliga Ljusdalsbygden" inför valet 1998 i Ljusdal, http://en.wikipedia.org/wiki/Frihetliga_Ljusdalsbygden

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Rättvisepartiet Socialisterna							Luleå
Röd-grön allians					Mora		
S-alternativet			Gagnef			Pajala	Pajala
Sveriges pensionärers intresseparti				Bjuv, Helsingborg	Bjuv, Helsingborg, Höganäs	Falkenberg, Falun, Halmstad, Helsingborg, Härryda, Höganäs, Höör, Kungsbacka, Kävlinge, Laholm, Landskrona, Lomma, Malmö, Mellerud, Mora, Möndal, Norrköping, Partille, Perstorp, Rättvik, Sigtuna, Sjöbo, Staffanstorp, Trelleborg, Upplands- Väsby, Varberg, Vellinge, Ystad	Borlänge, Enköping, Falkenberg, Falun, Gullspång, Halmstad, Hylte, Härryda, Höganäs, Hörby, Höör, Karlskoga, Karlstad, Kungsbacka, Kävlinge, Laholm, Landskrona, Leksand, Lomma, Malmö, Mellerud, Mjölby, Mora, Motala, Möndal, Norrköping, Nybro, Partille, Perstorp, Rättvik, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Stenungsund, Trelleborg, Ulricehamn, Upplands- Väsby, Varberg, Vellinge,

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Sveriges pensionärers intresseparti (forts)							Ystad, Ängelholm, Örskelljunga
Salapartiet				Sala	Sala	Sala	Sala
Samerna					Jokkmokk		
Samernas väl	Jokkmokk	Jokkmokk	Jokkmokk	Jokkmokk	Jokkmokk	Jokkmokk	Jokkmokk
Samhällets bästa	Tjörn	Tjörn	Tjörn	Tjörn	Tjörn	Tjörn	Tjörn
Samhällslistan aktiv politik	Falkenberg	Falkenberg	Falkenberg	Falkenberg	Falkenberg	Falkenberg	Falkenberg
Samling för Sigtuna ³²	Sigtuna	Sigtuna	Sigtuna	Sigtuna	Sigtuna	Sigtuna	Sigtuna
Samlingspartiet - Landsbygdens bästa	Robertsfors	Robertsfors	Robertsfors	Robertsfors	Robertsfors	Robertsfors	
Samverkande partier	Skara						
Sjukvårdspartiet - Västernorrland					Härnösand	Härnösand	Härnösand
Sjöbopartiet				Sjöbo	Kristianstad, Sjöbo	Kristianstad, Sjöbo	Kristianstad, Sjöbo
Skåne läns sjukvårdsparti						Simrishamn	Simrishamn
Skånepartiet		Burlöv, Malmö, Staffanstorps, Svedala, Vellinge	Malmö, Staffanstorps	Malmö	Malmö	Malmö, Svedala	Malmö
Socialistiska Partiet		Köping	Köping		Kungsör, Köping	Kungsör, Köping	Köping
Solidaritet och samverkan							Östhammar
Solidaritet, arbete, fred, ekologi, safe				Nässjö	Nässjö	Nässjö	Nässjö
Sollentunapartiet	Sollentuna	Sollentuna	Sollentuna	Sollentuna	Sollentuna	Sollentuna	Sollentuna
Staffanstorpspartiet (SP)						Staffanstorps	Staffanstorps
Stockholmspartiet	Stockholm	Stockholm	Stockholm	Stockholm	Stockholm	Stockholm	
Stoppa E4 väst - Kulturpartiet ³³					Uppsala	Uppsala, Tierp	
Storforsbygdens väl						Storfors	Storfors
Strängnäspartiet				Strängnäs	Strängnäs		Strängnäs

³² Hade namnet "Sigtunapartiet Samling för Sigtuna" i valet 2002

³³ Hade namnet "Stoppa E4-väst" i valet 1994

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Svenljunga Nya Kommunalparti				Svenljunga	Svenljunga	Svenljunga	Svenljunga
Svenska framstegspartiet		Motala					
Sverigedemokraterna				Dals-Ed, Höör	Dals-Ed, Ekerö, Höör	Dals-Ed, Haninge, Höör, Sölvesborg, Trollhättan	Arvika, Eslöv, Forshaga, Hallstahammar, Helsingborg, Höganäs, Höör, Karlskrona, Kristinehamn, Kävlinge, Landskrona, Lomma, Malmö, Mölndal, Nynäshamn, Orsa, Ronneby, Simrishamn, Skurup, Svalöv, Svedala, Sölvesborg, Timrå, Trelleborg, Trollhättan, Ystad, Askersund, Sunne, Älvkarleby
Sveriges kommunistiska parti	Gällivare, Laxå, Mariestad, Vadstena, Vallentuna	Gällivare, Laxå, Mariestad, Sigtuna, Vadstena, Vallentuna	Sigtuna, Vallentuna	Vallentuna	Vallentuna		
Sámiebeállodahkie/Samepartiet						Malå	Malå
Särnalandet							Älvdalen
Sölvesborgspartiet							Sölvesborg

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Tidaholms väl						Tidaholm	Tidaholm
Tomas Lindström - Åmål					Åmål		
Tranåsborna				Tranås	Tranås	Tranås	
Tunabygdens miljöväänner	Borlänge						
Täbypartiet (TMF) ³⁴	Täby	Täby	Täby	Täby	Täby	Täby	
Täljepartiet					Södertälje		
Ung profil					Berg		
Ungdomslistan							Hedemora
Ungdomspartiet Nu				Osby	Osby	Osby	
VDM Västerviks demokratiska miljöparti ³⁵	Västervik	Västervik	Västervik	Västervik	Västervik	Västervik	Västervik
Valskogspartiet			Kungsör	Kungsör	Kungsör		
Vattenvärn i politiken				Karlstad	Karlstad		
Vellingepartiet			Vellinge	Vellinge			
Vimmerby partiet							Vimmerby
Vindelkommunal demokrati						Vindeln	Vindeln
Vägen till Livskvalitet							Vingåker
Vägvalet					Borås	Borås	Borås
V/Kommunal vänster ³⁶		Hammarö	Hammarö, Laxå	Hammarö, Laxå	Laxå	Laxå	
Västerhaninge - Tungelsta partiet					Haninge	Haninge	Haninge
Ystadspartiet						Ystad	Ystad
samerna					Malå		
Älvdalspartiet						Älvdalen	Älvdalen
Åhuspartiet					Kristianstad	Kristianstad	Kristianstad
Åsarne väl					Berg		
Åselepartiet					Åsele	Åsele	Åsele
Åstorpsspartiet						Åstorp	Åstorp
Åtvidabergspartiet	Åtvidaberg	Åtvidaberg	Åtvidaberg	Åtvidaberg	Åtvidaberg	Åtvidaberg	Åtvidaberg

³⁴ Hade namnet "Täby miljö och framtid" i valet 1982

³⁵ Hade namnet "Kommunpartiet VDM" i valet 2002,

http://www.vt.se/GEN_Sok.asp?ArticleID=157568&CategoryID=442&ArticleOutputTemplateID=70&CustomerID=33&ArticleStateID=2&FreeText=lokalt&PageID=23&mode=SEARCH

³⁶ Hade namnet "Vänsterpartiet kommunisterna kommunal vänster" i valen 1985 och 1988

Partinamn	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002
Ösjö lokalparti		Ödeshög	Ödeshög	Ödeshög	Ödeshög		
Österåkerspartiet						Österåker	Österåker
Övertorneå-alternativet				Övertorneå	Övertorneå	Övertorneå	Övertorneå
österlenpartiet							Simrishamn